

ABSOLVENTEN NACHRICHTEN

**NÉMET-DIPLOMÁSOK EGYESÜLETE
INFORMÁCIÓS KIADVÁNYA**

30. ÉVFOLYAM / JAHRGANG 30

NR. 2. SZÁM / NOVEMBER 2023 NOVEMBER

INFORMATIONSBLETT

VEREIN DEUTSCHER AKADEMIKER AUS UNGARN E.V.

w w w . n e m e t - d i p l o m a s o k . h u

KONFERENZ

2024

GEDANKEN

ZU

KÜNSTLICHEN

INTELLIGENZ

KÖZGYŰLÉS – 2023

A 2023. október 14-i közgyűlésen napirend előtt az elnök megemlékezett a két idei Nbel-díjasunkról. Az első női díjnyertes kapcsán emlékeztetett kitarására, amivel Karikó Katalin tudományos pályafutása során számos meg nem értést, nehézséget küzdött le. A fizikus Krausz Ferenc kiállítását az életre szóló döntéseket befolyásoló nagyszerű tanárok és a magyar oktatásügy fontosságának megfelelő kezelése mellett. Ezt lényeges jelzésnek tartotta. Elangolosodó világunkban jóleső érzés volt hallgatni Krausz professzor választékos német interjút, közérthető magyarázatait – mondta.

A felügyelő bizottság javaslatára a közgyűlés elfogadta a vezetőség beszámolóját a 2022-es évi tevékenységről, valamint a mérleget a beszámoló szerinti adatokkal.

A 2023-as év programjai egy kivételével megvalósultak. A KMSt-Chemnitz 47. találkozó és az Oktoberfest időpontja november 4-re változott. A közgyűlés időpontja a járványhelyzet miatt tolódott össze. A vezetőség vizsgálja a tavaszi időponthoz való visszatérést. A 2024-es év középpontjában a mesterséges intelligencia hatásairól szóló konferenciánk áll. A témakörben szeretnénk tagjaink gondolataira, tapasztalataira is erősen építeni. Várjuk jelentkezéseiteket, írásaitokat.

Tájékoztatást adott az elnök a DAAD kezdeményezéséről: virtuális elnöki beszélgetéseket szerveznek 2024. novemberben, két időpontban angol és egy alkalommal német nyelven. Témajavaslatként egyesületünk felvetette a tanulmányokban és az egyéb programok során kialakuló tartós közösségi élmények fontosságát, mert az így megszilárduló emberi kapcsolatok adhatnak alapot a későbbi öregdiák-szervezetek létrejöttéhez.

A személyes részvétellel zajló események szervezése egyre nehezebb. Továbbra is alapelvünk marad, hogy erőforrásaink mértékéig vállalunk feladatokat. Tagjaink és szimpatizánsaink pozitív visszajelzései – melyek számosan érkeztek a közgyűlés kapcsán is – erőt adnak munkánkhoz.

Közzgyűlési beszámoló Jahresbericht – 2022

“Zurück auf die bewährte Spur...”

Az 1994-ben rögzített alapelv – mely szerint vállalásainkat nem a vágyaink, hanem erőforrásaink, tagjaink aktivitása, részvétele határozza meg – az elmúlt két évben kiegészült egy újabb, nem kevésbé fontos elemmel: „amit a tőlünk független külső körülmények engednek”. Ez utóbbi korlát a 2022-es évet már érdemben nem érintette, mert konferenciánkat – igaz 560 nap késéssel –, de meg tudtuk szervezni.

A kényszerűen átalakult életritmusok, a hirtelenjében a közösségekre jó értelemben rázúduló programsűrűség, más szervezetek összejöveteleinek látogatottsága adott okot aggodalomra, de bízunk abban, hogy tagjaink igénylik a személyes találkozásokat.

Az igényes helyszín – köszönet ezúton is a DUIHK vezetésének a kedvező lehetőségért –, a jó megközelíthetőség, a program és a jóízű beszélgetések lehetősége kellő vonzerőt jelentett társainknak a részvételre.

Az Andrassy-úti kulturális flangálás ismét a felújított Operaháztól indult, a Drechsler Palota felújításának csúszása miatt a sarok túlsó oldalán folytattuk az ismeretbővítést. Surányi András akadémiai székfoglalónak is beillő értekezései a háromórás időtartamban csak váltott székfoglalásokkal volt abszolválható.

A kirándulások és a csepeli DDR-Múzeum látogatásával induló Oktoberfest-séta – az időjárás kegyéből mind megvalósulhatott.

A K-M-St-Chemnitz-i Stadtgruppe a 46. éves találkozóját ünnepelte, de a drezdaiak pünkösdi összejövetele és más évfolyamtalálkozók jelezték, ismét éledezik a közösségi élet.

A honlap működik, néhányan a tagsági adatokat is menedzselik. Ez tagjaink elérhetőségéhez, a kapcsolattartáshoz elengedhetetlen. Kérjük, ha e-mail címetek, postai címetek, telefonszámotok változik – módosítsátok elérhetőségeiteket a fiókotokban, vagy íratok a változásról e-mailt az info@nemet-diplomasok.hu címre.

Tagjainkkal való kapcsolattartásunknak továbbra is az Absolventenzeitung a legerősebb láncszeme. A 2021-es évben hosszú hónapokig készítettük elő az ösztöndíjas lehetőségek bemutatását – több, mint egy fél évszázadra visszatekintve. A megjelenés már 2022 elejére csúszott át. A szerkesztőség számos pozitív visszajelzést kapott, az összefoglalók és a különbö-

zõ életutak bemutatása sokakat megragadott. Más országban tanult magyarok illetve más országbeli testvérszervezetink is érdeklődéssel olvasták, felmerült bennük a saját tapasztalataik összefoglalásának igénye. Biztattuk őket, szívesen adunk teret további történeteknek mi is.

Összefoglalva: az egyesület 28 éves működése alatt megőrizte haladó hagyományait, Humánforrásaink, az aktív szervezők számának csökkenése, a munkában továbbra is részt vállalók csökkenő teherviselési képessége ugyanakkor tény. Ezt minden tervezésben és vállalásunknál figyelembe vesszük és erősíti az összetartozást, hogy tagjaink ezt a tényt – a helyzetet átérezve – tudomásul veszik.

A 2023-as év „veszteségére” a „konferenciamentes” években gyűjtött tartalék fedezetet nyújtott. Köszönet mindenkinek, aki ehhez hozzájárult.

Kiadásaink:

Postaköltség: 304 550 Ft

Absolventenzeitung: 347 970 Ft

Honlap-admin: 4000 Ft

Bankköltség: 45 333 Ft

Konferencia költsége: 346 887 Ft

Összesen: 1 048 740 Ft

Tagdíjbevételek: 497 197 Ft

Kamat: 2 Ft

Összbevétel: 497 199 Ft

Finanszírozási tartalékból fedezve: 551541 Ft

Tagdíjfizető tagok száma: 78 fő

Mérlegkészítési, bevallási, jelentési és KSH adatszolgáltatási kötelezettségeinknek is határidőben eleget tettünk.

Danke an alle, die unsere Erfolge in diesem Jahr möglich gemacht haben – in alphabetischer Reihenfolge: Bacsinszky Karin, Csépai Ágnes, Halmágyi Edit, Kelemen Nóra, Nagy Edit, Rácz Juli, dr Striker Judit, Szandi Kornélia, sowie Bacsinszky Tibor, Drogman László, Káli Sándor, Korencsy Ottó dr, Lábod László, Márki Gábor, Surányi András, Szivi László, Wilhelm Gábor, Zsakay Gábor és web-mesterünk. Ők vállalták a legtöbb feladatot magukra: a konferencia előkészítését, a kirándulások szervezését, az újságírást, a lapkészítést, az egyetemi találkozók, a Faschingsduathlon, kirándulás és az Oktoberfest megszervezését, fényképek és videók készítését eseményeinken, a volt egyetemekkel való kapcsolattartást, a kiscsoportok lendületben tartását, a tagnévsor és a honlap folyamatos karbantartását, a társaktól érkező kérések teljesítését, a könyvelést, a szabályszerűség és a pénzügyek ellenőrzését, az adminisztrációs feladatok elvégzését – csak hogy a legfontosabbakat említsük.

Solidarität mit unseren Partnern im östlichen Mitteleuropa

DAAD-Präsident Professor Joybrato Mukherjee über seine jüngste Reise nach Ungarn und in die Slowakei, Unterstützung für geflüchtete Ukrainerinnen und Ukrainer und europäischen Zusammenhalt.

Herr Professor Mukherjee, Ungarn und die Slowakei grenzen direkt an die Ukraine. Wie präsent waren die Folgen des russischen Angriffskriegs während Ihres Besuchs beider Länder?

Ungarn und die Slowakei haben jeweils große Gruppen ukrainischer Studierender und Wissenschaftlerinnen und Wissenschaftler aufgenommen. Die Hochschulen beider Länder leisten hier Enormes. Man sieht aber auch, dass sich nach den ersten Fluchtwellen vieles gut eingespielt hat und dass für die Geflüchteten ein stabiles Umfeld geschaffen wurde. In Ungarn und der Slowakei wird es zudem als sehr positiv empfunden, was Deutschland und der DAAD für die Geflüchteten aus der Ukraine tun.

Die ungarische Regierung ist aufgrund ihrer zurückhaltenden Bewertung des Kriegs in der Ukraine, aber auch durch den Konflikt mit der EU-Kommission um die Einhaltung rechtsstaatlicher Grundsätze, umstritten. Wie beeinflusst das die Hochschulen des Landes?

Die von der seit 2010 regierenden Fidesz-Partei gelenkte politische Entwicklung Ungarns ist für die Hochschulen durchaus problematisch. Aufgrund von Verstößen gegen das Rechtsstaatslichkeitsprinzip der Europäischen Union hat die EU-Kommission beschlossen, das Erasmus+ Programm für die ungarischen Stiftungsuniversitäten auszusetzen. Bestehende Erasmus+ Verträge laufen zwar weiter, es können aber keine neuen Vereinbarungen geschlossen werden. Der Hintergrund für die Entscheidung ist die Umwandlung von 21 ungarischen Hochschulen in Stiftungsuniversitäten, auf deren Leitung Vertreterinnen und Vertreter der Regierung

Einfluss nehmen können. Das Thema zeigt, dass man an den ungarischen Hochschulen nicht unabhängig von den Spannungen zwischen Brüssel und Budapest ist. Auch im Europäischen Rahmenprogramm für Forschung und Innovation „Horizont Europa“ und bei der Initiative zu den „Europäischen Hochschulen“ droht den ungarischen Stiftungsuniversitäten ein langfristiger Ausschluss von EU-Fördermitteln.

Welche Signale gibt es dennoch für die Internationalisierung der ungarischen Hochschullandschaft?

Es ist ja keinesfalls so, dass die ungarischen Universitäten nichts von Europa oder der Internationalisierung wissen wollen – das Gegenteil ist der Fall! Aber wir müssen auch sehen, dass es gute Gründe für das Handeln der EU-Kommission gibt und dass politische Einflussnahme an den Hochschulen problematisch ist. Doch das Vorgehen der ungarischen Regierung verhindert nicht, dass sich die ungarischen Universitäten für die Internationalisierung einsetzen. An der Budapester Corvinus-Universität konnten wir zum Beispiel während meiner Reise das 30-jährige Jubiläum des Deutschsprachigen Studiengangs (DSG) feiern und zugleich den Ausbau dieser DAAD-geförderten Partnerschaft mit der Universität Passau: Zusätzlich zum langjährigen BWL-Bachelorstudiengang wird künftig auch ein Masterprogramm in Betriebswirtschaftslehre von beiden Universitäten gemeinsam angeboten. Wie viele andere ungarische Hochschulen ist die Corvinus-Universität zudem sehr aktiv in der Betreuung geflüchteter ukrainischer Studierender.

In Ungarn wie in der Slowakei haben Sie an Diskussionsrunden zur internationalen Zusammenarbeit in der Hochschulbildung und dem Krieg in der Ukraine teilgenommen.

Ja, es war mir in beiden Ländern sehr wichtig, den Austausch mit unseren Partnern zu diesem Thema zu suchen. Gerade angesichts des russischen Angriffskriegs in der Ukraine ist es wichtig, dass wir Solidarität mit unseren Partnern im östlichen Mitteleuropa zeigen. In der Slowakei konnte ich auch mit einer Gruppe ukrainischer Studierender und mit Dozentinnen und Dozenten aus der Ukraine sprechen und somit direkt erfahren, wie es ihnen in ihrem Studium oder bei der Fortführung ihrer wissenschaftlichen Projekte geht. Einige von ihnen lernen Deutsch, um ihr Studium oder ihre Laufbahn eventuell in Deutschland fortzusetzen. Bei den geflüchteten Ukrainerinnen und Ukrainern ist aber auch immer der Wunsch nach der Rückkehr in ihre Heimat zu spüren, sobald dies die Situation zulassen sollte.

Die deutsche Sprache hat auch in der Slowakei besondere Bedeutung. Wie zeigte sich das während Ihrer Reise?

An der Comenius-Universität in Bratislava konnten wir das eindrucksvolle 100-jährige Bestehen des Instituts für Germanistik, Niederlandistik und Skandinavistik feiern. Die deutsche Sprache ist aber nicht nur historisch in der Slowakei verwurzelt, sondern ganz aktuell relevant. Das

wurde auch in meiner Begegnung mit unseren dortigen DAAD-Lektorinnen und -Lektoren deutlich – und dadurch, dass in den Leitungsebenen der slowakischen Hochschullandschaft oft hervorragend Deutsch gesprochen wird. Das sind natürlich sehr gute Anknüpfungspunkte für weiteren Austausch.

Wie wichtig ist es grundsätzlich, dass der DAAD seine Beziehungen im östlichen Mitteleuropa pflegt?

Wir dürfen nicht vergessen: Auch wenn wir durch die Europäische Union und die Eurozone bereits miteinander verbunden sind, müssen wir die Freundschaften mit unseren Partnern im östlichen Mitteleuropa weiterhin pflegen. Dem akademischen Austausch kommt hier eine Schlüsselrolle zu, auch mit Blick auf das gegenseitige Verständnis. Es gibt großes Interesse, die Partnerschaft mit Deutschland zu intensivieren – das sollten wir unbedingt aufgreifen.

Interview: Johannes Göbel (12. Mai 2023)

Mit freundlichen Genehmigung des DAAD:

<https://www.daad.de/de/der-daad/daad-journal/themen/2023/daad-praesident-professor-joybrato-mukherjee-in-ungarn-und-der-slowakei>

Seelumrundung – Nr 7.

Aus technischen Gründen hat die Routenleiterin – Kelemen Nóra die diesjährige zweite Fahrradrouten wieder um den Velencei-tó organisiert. Die Vorbereitungen waren gründlich, Fahrradwahl gut gelungen, das Wetter und die Verkehrslage war optimal, die Zwischenpausen wurden minimiert, so ist es kein Zufall, dass diesmal die schnellste Runde gedreht wurde.

Die Freude war riesig groß die Begeisterung der Teilnehmer noch größer – so wurden keine Bilder gemacht. Es war aber unvergesslich und allen Interessenten kann nur empfohlen werden – nächstes Jahr mitzumachen!

Népsziget erweitert entdecken

Indulás: Újpesti Vasúti Híd /köznyelvben Északi Összekötő Vasúti Hídtól. Az időben a metro állomásra érkezők a helyinek kinéző utasoktól érdeklődtek: milyen módon lehet a Népszigetre átmenő hídra feljutni? Hova? Hát a Népszigetre. Értetlen arcok után vizuális orientálás, mire is gondolunk. Ja, a Szűnyog szigetre – és már mutatták is a kicsit rejtett feljárólépcsőt. Hiába, mi már csak ilyen névváltós nemzet vagyunk.

Olykor a megnevezéseink is kissé félrevezetnek, mert a Déli-összekötő vasúti híddal elentétben – amin valóban a fél ország vasúti forgalma megy át –, az Északin csak a Nyugati pu.–Esztergom vonal. Amint tudjuk vannak Kis- és Nagytestvérek...

A hidat a pesti oldalról közelítettük meg. Lógtak az esőfelhők, de a Budai hegyek csodálatos panorámája és tiszta levegő várt minket. A sziget kihalt, egy-két kutyasétáltatón és elszánt futón kívül senki. Végighaladva a „csúcsig” megnéztük a hídról a Marina lakóparkot, visszafelé a „csúcstól” az elhagyott gyárak romjait látva megelevenedtek három évtizede kezdődött, helyenként ma is tartó privatizációs történeteink. Az önellátással próbálkozó csoportjának egy egészen egyedi képviselőjére találtunk a visszaút végén. A kecskék, kacsák, tyúkok, pulykák, galambok szemlátomást nem az állatkert kihelyezett tartaléktagozatából kerültek ide, de a csodálkozó tömeghez már hozzászoktak.

A nagy kaland a főfolyami átkeléssel folytatódott – alattunk épp áthaladt egy úszó szállodahajó – ellenpontozva az imént látott tanyavilági miliőt. Kellő témát kínálva sokféle szempontú összevetéseknek.

A néptelen táj a hídról lejárva a volt gázgyár területének szélén sem változott, a Duna parton elsétáltunk a Graphisoft parkig – szemben az Óbudai sziget, mint a Sziget Fesztivál helyszíne. Megint egy nagy hangulati váltás: beléptünk az exkluzív lakóparkba.

Akik 30 éve nem jártak itt, csak ámultak és bámultak. Láthattuk a Rubik kockát nagyban, a tavat a halakkal, vízeséssel, az elit-magániskolát, az ukrán menekültek gyerekeinek szervezett élménydélelőtti zárójeleneteit, a magyar Nobel-díjasok óriásképeit, Steve Jobs szobrát, számos egyéb művészeti alkotást a parkban, a római korból származó kövek, temetkezési helyek között! Megint egy egészen más világ: a jól láthatóan megalapozott pénzügyi hátteret itt különböző építészeti stílusok bemutatására, ipari emlékek megtartására, átgondolt, nem a „hasznot kimaxoló” beépítettségére, az elgondolkodásra is lehetőséget adó terek kialakítására használták fel.

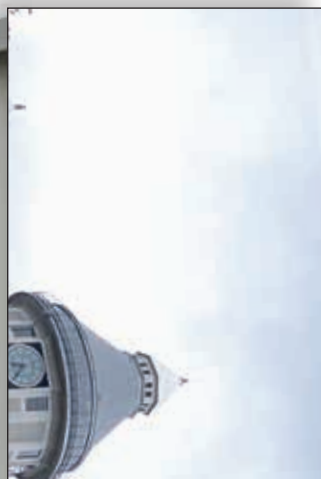
Egy szippantás még a római korba: Aquincum egy kőhajításnyira volt tőlünk. A kirándulások állandó napirendi pontjaként megjelenő világmegváltó gondolatok közepette ballagtunk – egyre hosszabb menetoszlopot alkotva – vissza a hídon.

Biztosan nem József Attila ihlette – a Perem-nek keresztelt lángosozó nevét, hiszen nem a város peremén, hanem a Duna parton volt. A kulináris élvezetek és egyetemi történetek közben szó szerint a túracipőnket nyaldosta a Duna. Ahányan voltunk, annyiféle élményt emeltünk ki, de abban egyetértettünk: ide még vissza kell jönnünk.

Tanulság: alapvetően át kell értékelnünk az időjárásfelelős feladatkörét. Addig a vágyott időjárás a napok óta állandó ragyogó napsütés volt. Aztán némi bizonytalanságot követően, amikor éppen vége lett az esőnek, vagy csak szemerkélt, hirtelen új

nézőpontot kínált a túra résztvevőinek: felfedezték a zsúfoltság és a zaj hiányának élményét! A valójában nagyon is ritkán átélhető percek. Ez utóbbi nagyságrendekkel többet ér, mint az esernyő/esőkabát okozta kellemetlenség.

bo-ta

DAAD ösztöndíjak 2023

Az oklevélosztó idén is sikeres rendezvénynek bizonyult. Június 21-én nagyjából harmincan gyűltünk össze a Német Nagykövetségen, ösztöndíjasok, volt ösztöndíjasok, lektorok, a bírálóbizottság tagjai és meghívott vendégek, hogy az újdonsült ösztöndíjasok okleveleit átadjuk.

A programot Szőke Borbála fuvolajátéka nyitotta, ő a DSD iskolák számára kiírt ösztöndíjat nyerte el, és várhatóan Weimarban fog továbbtanulni a zeneművészeti egyetemen. Ezután Kirsten Ahlers, a Német Nagykövetség kulturális referense és Sax Mónika, a DAAD – Német Felsőoktatási Információs Központ megbízott igazgatója köszöntötték a megjelenteket, majd az oklevelek ünnepélyes átadása következett. Összesen öten nyertek el alapképzésre vonatkozó ösztöndíjat, nyolcan részesülnek teljes mesterképzésre vonatkozó támogatásban. A kutatók közül hárman vehetnek részt hosszú távú kutatói projekteken, és öten rövidebb távra nyertek el ösztöndíjat.

A ceremónia után Ernest Grünhage, a központ önkéntese tartott egy rövid workshopot

az új DAAD ösztöndíjasoknak a németországi lakhatási lehetőségekről, majd az udvaron játszottunk egy rövid játékot, amellyel az ezt követő kötetlen beszélgetést szerettük volna megkönnyíteni.

Az esemény idén is jól sikerült, bízunk benne, hogy a jövő évben ismét számos újdonsült ösztöndíjast köszönhetünk majd ebben a formában. Az új pályázati kiírások már elérhetők a www.funding-guide.de oldalon, a pályázati határidők pedig szokás szerint szeptember végével kezdődnek (az építészeti és művészeti kategóriákban), november 15-én zárulnak a mesterképzésre és kutatói kategóriákban. Nagy örömről számolunk idén újra kiírtunk nyári egyetemi ösztöndíjakat is, melyek folyamatban lévő felsőfokú tanulmányok mellett pályázhatók 3-4 hetes német nyelvi kurzusokra.

Az eligazodásban továbbra is szívesen segítünk, várjuk az érdeklődőket a budapesti irodában személyesen vagy akár online formában is.

*Sax Mónika,
a DAAD – Német Felsőoktatási Információs
Központ megbízott igazgatója*

Hausmeister-Geschichten

Der Hausmeister war eine wichtige Figur in den Wohnheimen. Von den vielen Geschichten, die in unserer Erinnerung geblieben stehen hier vier. Es können auch weitere Folgen kommen.

ATH-nak Karl-Marx-Stadt déli, Bernsdorf kerületében épültek 1970-től korszerű diákkotthonai, a mi évfolyamunk már az éppen 1970 októberében átadott kollégiumba költözhetett be. A mi tanszékünk (Automatisierungstechnik) hallgatói a Vetttersstraße 64. nyolcszintes épületét vehették birtokukba – kétágyas szobák mosdóval, emeletes ágyak, két íróasztal meg szék, beépített szekrények. Szóval komfortos hely volt.

A házmaster, egy 30-35 év közötti pasas a földszinti szolgálati lakásban lakott nejével és három gyermekével, ők 3, 6 és 8-9 évesek lehettek, amikor mi beköltöztünk. A Hausmeister lakásának ajtaján csak ennyi állt: A.Dudel.

Hogy mi volt a személyneve, arra már csak jóval a Wende után derült fény: ADOLF! A pasas (életkora alapján) a hitleráj kellős közepén születhetett, nyilvánvalóan erősen barna színezetű családba – ezért is kapta a keresztségben a Führer nevét. 1945 után pedig – mint oly sokan a Mitläuferek közül – szint váltott. (Akkoriban járta ez a mondás az Elbától keletre: *Die SED ist der große Freund der kleinen Nazis*). Házmasteri funkciójával nyilván együtt járt a tagság a Firma Guck und Horch-ban – erre utal, hogy amikor 1994-ben újból Chemnitzben jártunk és egykori koleszunkban szálltunk meg, Dudelnak már híre-hamva sem volt. (1984-ben még ő fogadott minket s utalt ki csapatunknak friss ágyneműt.)

Dorogman László, K-M-St

ATH „Otto von Guericke” Magdeburg 9A kollégiumába 1973. szeptember 4-én kora este érkezett meg öt fős évfolyamunk. A végzős Bucsku Pétert kellett megkeresnünk, sikerült, elkommendált bennünket a Hausmeisterhez Herr Arndt-hoz, aki fiatal feleségével és két kisgyermekével a földszinti házmasteri lakásban lakott. Füzet elővéve, szobakulcs, ágynemű és házirend átadás-átvétel után irány a szoba. Egy emeletes és egy sima ágy, három íróasztal székekkel, valamint egy háromrészes szekrény volt a berendezés. A külföldiek kiváltsága volt, hogy a Betreuerrel csak ketten laktunk egy ilyen szobában. A Küchében termetes hűtőszekrény, 16 zárható Fachhal. A húszórás vonatkozás után egy kis séta – Nordpark és a sportpályák, a maradék szendvicsek után fohász és bedőlés az ágyba. Az éjszaka közepén kopogásnak álcázott dörömbölés után kivágódott – az általam bezárt – ajtó és három

termetes ember rontott be. Villany fel és számonkérő hangvételő kérdések – semmit nem értettem. Vizslató tekintetek: *Wo ist der Fernseher?, Antenne zeigt nach Westen, Kabel kommt hierhin, verboten...*, válaszolni sem tudtam az ijedtségtől. Majd amilyen hirtelen jöttek, olyan hirtelen kivonultak. Ajtó ismét zár, próbáljunk aludni.

Másnap reggel halk, udvarias kopogás, nyitom az ajtót: Herr und Frau Arndt mosolygós arccal kívánnak Guten Morgent, majd Herr Arndt – aki az éjszakai látogatók egyike volt – lasan, egyszerű szerkezetű mondatokkal bittet um Entschuldigung – der Kabel führte in das Zimmer nebenan. A délután megérkező német szobatársamat elkísérte édesapja, aki türelmesen elmagyarázta, hogy milyen következményekkel járhat a Westfernsehen nézése. Mellesleg 30 km-re a Zonengrenzétől 8 TV és több tucatnyi nyugati rádióadást lehetett fogni – beltéri, hajlított drótantennával.

A koleszok ma is állnak: wärmeisoliert, a szobák egyszemélyesek, mit Dusche und WC. A gyerekeim keresték a sportpályákat, amikről annyit meséltem: alles Parkplatz...

Bornemissza Tamás, Magdeburg

A mi házmasterünk a Thälmann-Heimben egy Knobloch nevű kimustrált, kopasz rendőr volt ugyancsak kimustrált rendőr kutyájával (német juhász). Az utca neve akkori-ban Straße des Friedens volt. Itt laktam két évig egy pincehelyiségben – két német és egy vietkong társaságában –, egy hajópadlós, háború előtti bútorzatú, kifekküdt sodronyokkal felszerelt, emeletes ágyas helyiségben. (Tekinthező függőágynak, ha optimistán kezelem a dolgot...) Volt patkány és egér; ami nem volt pl. az a meleg víz: illetve hetente egyszer nyitották ki a tusolót, péntekenként délután 2-kor, amikor is az első 4-5 ember, aki hajlandó volt 1-2 órát sorban állni, a melegvíz készletet elhasználta... A klotyón csak paraván jellegű elválasztó volt a csészek között, ajtó nem. Reggelenként, amikor a klotyón nagyüzem volt, jött a kisöreg, szurtos takarítónő, Ilse, kezében a partvisra tűzött mosóronggyal, bekukkantott minden fürkébe; elkiál-

totta magát: „Beine hoch!”, és miközben megvizsgálta, megvan-e a budin kuporgó minden fontosabb alkatrésze, kicsit körültszorgatta a WC-csészét.

Édesanyám eljött egyszer meglátogatni, és amikor meglátta, milyen úri

körülmények között élek, rosszul lett. Egyébként tartozott a koleszhoz egy barakk is, ahol ugyancsak elég sok diák lakott. Hasonló barakkban lakott a Claußallén Sipos Jóska; ha nem tévedek, akkor 4 évig! Aki ezt kibírta, és közben még elfogadható tanulmányi eredményeket is produkált, megérdemelte a diplomát!

A harmadik évben már jobb körülmények közé kerültem; a Winkler Str. egyik koleszpépületébe. Ez már úri helynek számított, majd a negyedik évben egy frissen megépült 10 emeletes koleszba a Winkler–Agricola Str. sarkon. A koleszok körül reggelente birkákat kötöttek ki; ők feleltek a fűvesített részek gondozásáért. Így az is elég jól el volt intézve, hogy senki nem igyekezett a fűves részekre lépni... Az élet egy kaland!

Farkas István, Freiberg

1972. Második évfolyamban jártunk a TH Karl-Marx-Stadt Automatisierungstechnik karán. Egy februári reggelen borzasztó torokfájásra ébredtem, a lázmérő 39 fokot mutatott. Mondtam szobatársamnak, Uwénak, hogy kihagyom a délelőtti előadásokat, meglátjuk, jobban lesz-e délutánra. Uwe azt tanácsolta, mindenképpen menjek el a kollégium közelében lévő orvosi rendelőbe – igaz, azt is tudta, hogy aznap délután van Sprechstunde.

Soweit, so gut. Békésen heverek az ágyban, egyszer csak 9 óra után kopognak. (Uwe távozáskor rázmárta az ajtót, nehogy alvás közben valaki észrevétlenül bejöhessen.) Nem szóltam semmit – erre kulcs fordul a zárban, s belép a szobába három pasas: Budig tanszékvezető, Gebhardt tanulmányi osztályvezető és Dudel házmaster, kezében a Hauptschlüssel. Köszönnek, mondom lázas vagyok, fáj a torkom, délután megyek orvoshoz. Körülnéznek, gute Beserung!, mondják és távoznak.

Délután beszámolok az eseményről Uwénak – ő sem tudta mire vélni a látogatókat. Azán pár nap múlva megoldódott a rejtély. Kiderült, hogy a kollégium összes (217) szobáját végigjáró triumvirátus tv-készülékek után szimatolt. (Ehhez kellett Dudel házmaster Hauptschlüsselje, amely minden szoba hengerzárját nyitotta.) Ahol találtak egyet, bekapcsolták. Ha a képernyőn az ARD vagy a ZDF logója jelent meg, fölírták a szobaszámot. Este Dudel házmaster rákérdezett a két szobatársnál, kinek a tulajdona a készülék. Az illetőt harmadnap soron kívül exmatrikulálták!

A mi szobánkban nem volt tévé, csupán két táskarádió. Az én Videoton készülékemen eszténként (jó légköri viszonyok mellett) tudtam hallgatni a Szabad Európa műsorát. Uwe a maga RFT rádióján mindig a Bayern-3-t hallgatta (a Verkehrsfunk szignálja ma is a fülemben cseng), de Budigot és társait a rádiókészülékek nem érdekelték. A Klassenfeind műsorának élvezete akkoriban csak a televízió keresztül számított halálos véteknek – legalábbis a TH Karl-Marx-Stadt automatizálási karán.

D. L., Ilmenau

Újra flangálás, újra grasszálás...

Előzetesemben a sváb palotát említettem első állomásként idénre, de a helyszínen rájöttem, hogy azt már előző alkalommal kerülgettük, igaz valami forgatás akadályozott bennünket. Most viszont évek óta először nyílt lehetőség a végre valahára gazdát talált és elkészült Drechsler palota – leánykori nevén MÁV Nyugdíjbiztosító Intézet bérpalotája, elváltkori nevén meg Balettintézet – megtekintésére.

Indulás ismét a Drechsler palotától

A nagyon érdeklődőkkel – tízszerközt – megosztottam a történetet, hogy 2010-ben még Ráday Mihállyal tüntettem itt a Lechner Ödön építette épület megmentése érdekében. A szokásos és idényszerű „palotabotrány” merült fel akkor is. Éppen politikai váltás volt, érdemesnek találtuk az alkalmat felhívni a figyelmet a mostoha sorsú Lechner műre. Lechner karrierjében talán ez az első igazán nagy és fontos mű Budapesten, és innen vezet az út a magyar szecesszió nagymestere és az Iparművészeti Múzeum felé. (Hogy az Iparművészettel mi van, azt kár kérdezni, a Vár mihaszna presztízisépületei abszolút preferenciát élveznek.)

Az Operaház másodhegedűse

Az épület a francia reneszánsz ihletésében fogant és Lechner nagyon is tisztában volt azzal, hogy ez a palota csak másodhegedűs lehet szemben Ybl Operájával. Erre föl is hívták – nem túl tapintatosan – a figyelmét. Az építészeti arányokat és elemeket viszont igen opera-szimetrikusan igyekezett megtervezni. A párkányzat, a középrizalit középső fülkéje, a saroktornyok és tetőablakok mind erre utalnak. Az 1885-ös országos kiállításon kifejezetten megdicsérték a vendég francia építészek a sikerült palotát. A hatalmas épület tulajdonosa a MÁV volt és egy bérházként hasznosították. A MÁV sok ilyen bérházzal és palotával rendelkezett, többek között a Köröndön is, vagy a Vörösmarty utcában. Akkoriban minden nagyobb élet- vagy nyugdíjbiztosító hasonló módon fektette be a biztosítottak pénzét; a Sugár úton a történelem folyamán igen sok ilyen típusú bérház működött, például rögtön az Andrássy út 2-ben. A 25-ös szám alatt a szép boltíves pincét, az alagsort és az első emeleti helyiségeket is kibérelte kávéházának Drechsler mester és üzlettársa, így kapta új nevét a palota. Sokan megfordultak itt: művészek és politikusok, hercegek, grófok.

Balerinaképző

A háború után évtizedeken keresztül a Balettintézet működött itt, de csak egy emeleten. Ez a funkció mégis az első névadó helyébe lépett hosszú időre. A palota többi része az államosítás után is bérház volt, ahol egyre több lakást alakítottak ki. Szerencsére az átalakítások sem az épület szerkezetét, sem külső megjelenését alapvetően nem befolyásolták.

Negyedszázad útkeresés

A következő fordulóponthoz 1997-ben történt (220 millió forint), 200 szobás szálloda terve készült el és kapott építési engedélyt. 2009-ben nyitott volna az Opera Pláza, de nem így lett. 7,5 milliárdért adták tovább az ingatlant, egy portugál cég lett az új tulaj, de ők sem építettek, viszont a gazdasági válság alatt becsődöltek. Ebből a zavaros helyzetből történt az államosítás, és tudjuk, az állam nem jó tulajdonos, ezért aztán gyorsan új gazdát talált az épület, egy, a kormányajtó szerinti jó tulajdonosnál, a katarai sejk személyében. Azt nem tudjuk pontosan, hogy ő mennyiért vette meg az épületet, viszont tény, hogy a szálloda most megnyílt.

Szálloda

Az épület földszintjén eredetileg is kávéház volt, most is az van, azzal a különbséggel, hogy most teljesen stílustalan újjagdad-parvenü, neo-modern bútorzat áll, amelyek között biztos számos fennkölt influenszer fog hancúrozni. Egy hatalmas dupla W tetézi a dizájnt, ami nem a Wagner-csoportot jelenti, nem is a zeneszerzőt, aki az Opera balusztrájáról tekint oda, hanem állítólag ez a szálloda „brand”-je. Szerintem minden kritika mellett örülünk, hogy legalább kívülről rendbehozták, a többi meg legyen a kataris&pesti 1001 éjszaka meséje.

Mi lett volna ha nem épül meg a semmiből a semmibe vezető Sugárút?

Mindenütt látjuk, hogy az Andrássy út épületenként és összességében is egy többkötetes fejlődésregény. Föl is merült kis vitakörünkben, hogy mi lett volna, ha nem épül meg az Andrássy által oly áhított Sugárút? Mi volt a vetélytársa anno? Az akkori heves parlamenti viták sok alternatívát vetettek fel, melyek lényegesen sürgetőbb és fontosabb problémák voltak, mint a „sehonnan sehova” vezető álsugárút, ami Párizst és Bécsset akarja lihegve utánozni és csak a legfelsőbb arisztokráciát, a legnagyobb polgárságot szolgálja: a Duna part rendbehozatala, az árvízvédelem, az egészségügy, a népművelődés kérdése, az oktatásügy, a nyomor megszüntetésére tett erőfeszítések, a közösségi közlekedés – ezek mind fontosabb és forrásigényesebb célok lettek volna.

A Reitter Ferenc féle csatornaterv (Nagykörút) is megakadályozta volna a Sugárút építését. Pedig az minden későbbi árvízproblémát orvosolt volna, és egyúttal valódi fővárosi attrakció lehetett volna.

Mint tudjuk, Andrásy befolyása és az a tény, hogy mint miniszterelnök a Fővárosi Közmunkatanács (FKT) elnöke is volt, mindent vitt. S lőn tehát mégis a magyar Champs-Elysee, 260 épületet lebontottak, 10–15 ezren fedél nélkül maradtak, a kártalanítások vontatottan haladtak. Ez végigkísérte az Andrásy út későbbi történetét, az összes többi probléma mellett.

Ma szeretjük, illik is szeretni az Andrásy utat, mert itt van, kétséget kizáróan, flangáló, grasszáló, áchwiewunderbározó, szelfiző tömegekkel – helyenként velünk egyetemben. Ugyanabban a rövid korban, a „boldog békeidőkben” épült fel egész Terézváros, mely az akkori Európa talán legsűrűbben lakott pár négyzetkilométerévé vált: egy stílusban, egy építészeti irányelv szerint, Európa első elektromos földalattijával, a lehet, nem túl sugárszerű Sugárúttal, de egy „Prunkallee”-val, amin majd 120 remek villa, palota, pompás bérház és nagyszerű kulturális intézmények sorakoznak most szorosan egymás mellett.

Pont ezért is lett kvázi egész Terézváros a Világörökség része, igaz, ha a paloták hátoldalait nézzük, a csoda kevésbé hatékony, de ez egy általános építészeti trükk, amin viszont rengeteget lehet megtakarítani. Nincs hét, hogy ne forgassanak filmet, mert itt lehet egész utcahosszakat az optikába fogni, nem kell sok digitális trükk és Buenos Airesben, Párizsban, vagy Mexikó Ciudadban vagyunk..., esetleg Bécsben. A járulékos hátoldalakról/hátulütről pedig már értekeztünk.

Kik ezeknek a palotáknak névadói?

Merült fel már többször a kérdés, legyen rá válasz: a Politzerek, Pulitzerek, Brüllök, Kreischék, Wahrmannok, Svábok, Gomperzek, Weiszek, Del Medicók, Pallavicinik... etc., hogy kerültek ők ide? Nos, a Monarchia egy hatalmas olvasztótégely volt, ezt az elhasznált közhelyet nem

Archív fotók: Fortepan / Budapest Főváros Levéltára / Klösz György fényképei

lehet megkerülni. Csak a „nagy”-nak titulált Horvátország–Magyarországon vagy 25 nép, nemzet élt, a Monarchiában talán 30.

A Habsburgok súlyos vereségei után kiegyezésre kényszerültek a birodalom addig eredményesen elnyomott részeivel, így Magyarországgal is. A sor folytatódott, mert Magyarország ugyanígy járt el a horvát társországgal, a katolikusok a protestánsokkal és ők mindannyian a jogfosztott zsidósággal és a szófosztott kisebbségekkel, akik egyébként a többséget képezték. Ebből, ha nem is a nagy testvériség, de a „boldog békeidők” aránylagos nyugalma és egy addig a magyar történelemben nem tapasztalt konjunktúra virágzott fel.

Mindez táptalajt adott a zsidók vállalkozó szellemének, a gazdasági lehetőségeket okosan kihasználni tudó és korszerűen képzett osztrákoknak, németeknek, azoknak az arisztokrata nagycsaládoknak, akik meghallották az idő szavát és tudták az évszázadok alatt fölhalmozott hatalmas vagyonukkal élni. Ők mind sikeresek és gazdagok lettek, ki-miből, gabonakeresedelemből, építkezési vállalkozásból, kútúrásból és szikvízüzemekből, sörgyárból, szalámiüzemből, hatalmas gyártelepből, nyomdából és kiadói tevékenységből, stb. Ők építkeztek itt a Sugárúton. Pulitzer Ármin a 17-ben pl. Feszty Árpáddal építtette palotáját. Az első milliója gabona-nagykereskedésből jött. Egyébként itt volt 1946-ig a Képzőművészeti Főiskola igazgatósága is. A palota a 13. szám alatt Pietro del Medicóé, aki feltehetőleg úgy gondolta, hogy van már elég szalámigyár Taljánföldön, de itt Pesten ő lesz az első, és adókedvezményt remélt. És bejött neki! Az a Schmal Henrik építtette Sugár úti palotáját, aki a Párizsi udvart is. Lotz Károllyal festette a freskókat, és még Dantét is föltette, mint épületdíszet, mely az óhazára emlékeztette. Del Medico Imre bácsit én is ismertem, a híres sajtólevelezőt, aki több mint 10 000 levelet írt a magyar sajtónak.

A Krausz palota

Itt elidőztünk tovább, hosszas történelmi elmélkedéseinket megszakítva. Itt is állt egy kétemeletes klasszicista ház, amit a főváros lebontatott. Krausz Lajos, királyi tanácsos és politikus, a Krausz-Majer Maláta- és Szeszgyár alapítója talán a legnagyobb telket vette meg, és építtette fel Quittner Zsigmonddal (Gresham-palota) háromemeletes bérpalotáját. Itt is Lotz mester festette a freskókat, és kor jeles szobrászai Donáth Gyula és Róna József, a mozaikokat Luigi Depold alkották. 1912-ben a Budapesti Külkereskedelmi Bank vette meg az épületet. Különböző biztosítók képviselete, majd a Fairbanks Mérleg- és Gépgyár működött itt. Az irodák helyére már korábban, 1898-ban a Szalon kávéház költözött, majd a Piccadily, de az igazán fontos hely a Korona kávéház lett. A Korona volt gyakorlatilag a *Nyugat* szerkesztősége és legnagyobb íróink, költőink jártak ide: Kosztolányi, Osváth, Ady, Babits, Füst Milán, Déry Tibor, Illyés Gyula, József Attila, Móricz. Már egy erős kakasléppel előre az időben többünk fölidézte, hogy emlékszik, itt volt a háború után a rendőrfőkapitányság. 2002-ben történt itt is a tulajdonos- és profilváltás, furcsamód különösebb botrányok nélkül. Valószínűleg azért, mert eleve nem voltak lakók a házban. Ma modern irodaházként működik és szépen rendbe is hozták. A környező lombokat bár igen pártolom, de miattuk sajnos nem láttuk a díszítőszobrászatot a harmadik emeleten, pedig érdekes szimbolikus szoborpárokat láthattunk volna, úgymint Egyetértés és Erő, Béke és Munka, Polgári erények.

Ezen a ponton fejeztük be a 2023-as flangálást és megint egy kicsit többet csikartunk ki az Andrássy útból, bár mintha nem is lett volna autómentes a nap errefelé...

AJS

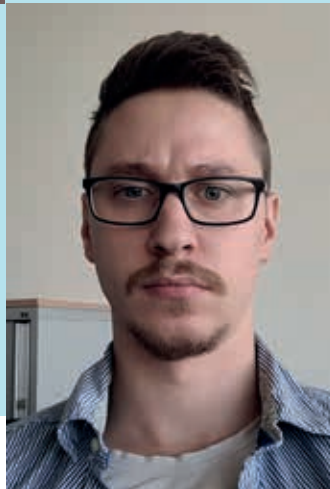

Lábody & Lábody

Die Berichte von Lebenswegen von unseren Kollegen haben immer lebhaftes Echo ausgelöst. Die Verbindung mit der deutschen Kultur aufrecht zu halten brachte in unsere Familien eine besondere Stimmung. Einige Kinder sind dem Beispiel der Eltern gefolgt, wie in der Familie Lábody:

*Lábody László – Matrikel – TU Dresden
– Fachrichtung Elektrotechnik/
Hochspannungstechnik*

*Lábody
László Ferenc
– Matrikel
Universität
Bayreuth
– Fach-
richtung:
Internationale
Wirtschaft und
Entwicklung*

Wissen, Sprache, Werte

LL: Es fing mit meinen Eltern an. Sie waren eine Kriegsgeneration mit horrenden Erfahrungen. Sie haben eine Weisheit immer wiederholt: man kann von dir alles wegnehmen, alles zerstören. Eine Sache aber nicht: das Wissen. Das kann man nicht wegnehmen. So, Studium war keine Frage. Weiterhin, Sprache lernen war keine Frage. Sie

selbst lernten Latein, Deutsch und Italienisch. Im Gymnasium lernte ich Russisch und Englisch, Deutsch privat. So gesehen, Auslandsstudium war fast eine Selbstverständlichkeit. Aber was und wo?

LLF: Seit meiner Kindheit war es der Wunsch meiner Eltern, mich auf ein Auslandsstudium vorzubereiten. Für mich persönlich war dies keine Frage. Mit 11 Jahren musste ich die Schule in Serbien besuchen, in der die deutsche Sprache neben anderen Fächern obligatorisch war. Ehrlich gesagt, war ich anfangs dagegen, aber die Entscheidung lag nicht bei mir. Nach 2 Jahren kehrten wir nach Ungarn zurück, und dort setzte ich meine Ausbildung in einer zweisprachigen (deutsch-ungarischen) Klasse fort. Nach der Grundschule besuchte ich erneut eine deutsche Bildungseinrichtung, das Deutsch-Ungarische Bildungszentrum (UBZ). In diesen Jahren wurde ich tatsächlich mit der Idee eines Auslandsstudiums konfrontiert. Für mich sprachen zwei Argumente dafür, eine Universität in Deutschland zu besuchen:

Pragmatismus: Ich hatte viele Jahre damit verbracht, die deutsche Sprache, Kultur und den Lehrstoff zu erlernen. Mein Abitur wurde auch als allgemeine Hochschulreife für deutsche Hochschulen und Universitäten anerkannt. Es machte einfach Sinn, die bisherigen Investitionen in meine Fähigkeiten, die mich in Richtung des deutschsprachigen Raums führten, zu nutzen. Wenn ich mich für Ungarn entschieden hätte, wären diese Investitionen teilweise umsonst gewesen.

Neugierde: Ich war einfach daran interessiert, im Ausland zu leben. Mein Vater spielte wahrscheinlich auch eine wichtige Rolle, da er sein Studium ebenfalls in Deutschland absolvierte. Ich wollte etwas Ähnliches tun.

Auslandsstudium – was und wo? Pro und Contra.

LL: Damals gab es noch keine Möglichkeit für ein Privatstudium im Ausland (nur ausnahmsweise), nur staatliches Stipendium in einem sozialistischen Land (so hieß es damals). Meine Eltern bestanden auf Ingenieurstudium in der DDR, ich wollte eher Schiffsfahrt lernen in Odessa. Kompromiss: ich habe mich für beide Fächer beworben. Ich bestand die Aufnahmeprüfung, so kam ich an die Technische Universität Dresden, Sektion 11 Elektrotechnik, Fachrichtung Hochspannungstechnik. Wie es sich später herausstellte, eine der besten Entscheidungen meines Lebens.

Mit 18 Jahren, zwei Grenzen von zu Hause entfernt, begann im September 1970 ein neues Leben, im Wohnheim Gagarinstrasse 12. Das Gebäude war damals ganz neu, noch nicht mal ganz fertig; übrigens bis heute ein Wohnheim.

LLF: Mein Gymnasium hat eine Studienreise nach Deutschland organisiert, bei der wir einige Hochschulen und Universitäten besucht haben. Während dieser Reise haben die Studenten und Mitarbeiter der Universität Bayreuth einen sehr guten Eindruck auf

mich gemacht. Danach habe ich im Internet weiter recherchiert, und meine Recherche hat den positiven Eindruck nur verstärkt.

Pro: Die Erfahrungen, die man während eines Auslandsstudiums sammeln kann, sind sehr wertvoll. Ich meine damit nicht nur die Freundschaften oder die großartigen Partys, sondern auch die Fähigkeiten, wie zum Beispiel das eigenständige Organisieren des Lebens, die Integration in eine neue Gesellschaft, das Erlangen von Fleiß usw.

Contra: Man muss in einem fremden Land von vorne beginnen. Es gibt keine Familienmitglieder oder Freunde, die helfen können. Man muss alles alleine bewältigen und gleichzeitig auch Mut aufbringen. Solche Herausforderungen können schnell abwehrend wirkend.

Als Studienrichtung habe ich mich für Economics entschieden. Ich wusste damals, dass ich etwas im Bereich Wirtschaft studieren wollte, da die Prozesse und Zusammenhänge in diesem Bereich unser tägliches Leben beeinflussen. BWL war auch eine Option, aber so viele Leute hatten sich dafür beworben, dass ein Numerus Clausus (NC) eingeführt wurde. Dies war wahrscheinlich die richtige Entscheidung, denn im Studiengang Economics und später in Internationaler Wirtschaft und Entwicklung habe ich die für mich wirklich passende Denkweise und Weltsicht entwickelt. Mit BWL hätte ich wahrscheinlich mehr Schwierigkeiten gehabt.

Meine Entscheidung war damals recht eindeutig, nach dem Abitur nach Deutschland zu gehen und an der Universität Bayreuth zu studieren. Ich habe mich zwar auch in Ungarn an zwei Universitäten beworben, aber ich habe diese Bewerbungen nicht ernst genommen. Wenn ich heute auf diese Zeit zurückblicke, muss ich zugeben, dass es mutig war, ohne einen Plan B vorzugehen. Ich habe erst im ersten Semester gemerkt, dass fast alle Bewerber einen Studienplatz erhalten, weil die Universität staatliche Mittel entsprechend der Anzahl der Studenten erhält. Das bedeutet, dass man beim Bewerbungsprozess wirklich etwas falsch machen müsste, um abgelehnt zu werden.

Lustig war das Studentenleben?

LL: Aus heutiger Sicht ein unvorstellbares Leben. Einmal das Studium selbst, ganz anders als heute; ohne Internet. Mein Jahrgang war Opfer der 3. Hochschulreform, wobei das Studium auf vier Jahre verkürzt wurde, ohne den Inhalt zu kürzen oder zu komprimieren – kein Wunder, die Reform wurde später rückgängig gemacht. Also musste man Tag für Tag lernen, wie in der Schule.

Da ich immer politisch interessiert war, wurde ich aktiv. Zuerst im Internationalen Studentenkomitee. Kurze Erklärung: damals studierten an der TU etwa 800 Ausländer, aus circa 50 Länder. Eine Art Verbindung/Interessenvertretung war der ISK zwischen/ gegenüber der Universität und den ausländischen Studenten. Dann der Jugendver-

band, der KISZ. Man musste/sollte/konnte auch arbeiten (das Stipendium war nur zum Überleben genug); ich habe allerlei Hilfsassistentenarbeiten an der Uni gemacht. Und natürlich die Weibergeschichten, wir waren schließlich jung. Kultur darf man auch nicht vergessen, meistens Konzerte. (Den regelmäßigen Kneipenbesuch nannte man auch etwas beschönigend "Kulturveranstaltung".) Heute kann ich mir schwer vorstellen, wie ich für alles Zeit hatte.

LLF: Ich glaubte, dass ich nicht nur viele Freunde kennen lernen werde, sondern auch, dass ich geile Partys besuchen werde. Wie sich später herausgestellt hat, diese Vermutungen waren vollkommen falsch.

Ansonsten war ich einfach begeistert endlich mal sowas zu lernen, was mich interessiert und Anwendung in dem echten Leben findet. Die strikte Regel des Gymnasiums konnte ich endlich mal vergessen und das Leben selbst organisieren. Die potenzielle Freiheit war begeisternd. Also zusammengefasst kann ich sagen, dass die Freiheit des Studentenlebens und die dazu gehörende Selbstständigkeit, die am meisten motivierenden Faktoren waren.

Studium, Freizeit, persönliche Beziehungen mit den Kommilitonen?

LL: Mit der Seminargruppe war es interessant. Am Anfang wurde Abstand gehalten, wir wohnten in anderen Heimen und haben uns nur an der Uni getroffen. Dann kam das zweite Semester, Energieknappheit. Die Uni war nicht geheizt und die Studenten mussten zum "freiwilligen Arbeitseinsatz" in den Energiesektor. Die Ausländer mussten nicht mitmachen. Man durfte aber nicht heimfahren, so ging ich freiwillig mit, in eine Brikettfabrik, und habe zwei Wochen lang Kohlenstaub geschaufelt. Hier änderte sich alles; ich wurde akzeptiert und richtig integriert, sogar Freundschaften habe ich gemacht; die bis zum Ende des Studiums dauerten. Leider ist davon nichts geblieben.

LLF: Leider konnte ich nur wenige Freundschaften schließen. Meine Kommilitoninnen und Kommilitonen waren einfach daran nicht interessiert, andere kennenzulernen. Die Leute waren eher kalt und Entfernung haltend. Dies war eine richtige Enttäuschung für mich. Die Erklärung dafür liegt daran, dass die Leute einfach wenig Wert auf interpersonelle Beziehungen legen. Warum sollen sie in Freundschaften investieren, wenn sie in einigen Jahren sowieso in einem neuen Ort sein werden, wahrscheinlich von der Universität und von den Freunden geographisch weit entfernt.

Trotzdem lernte ich einige Leute kennen. In den 6 Jahren an der Uni fand ich einen Deutschen, einen Italiener und ein paar Syrer als Freunde. Also man kann das nicht sagen, dass alle so kalt und uninteressiert sind, aber die Mehrheit schon.

Manchmal haben wir einen Biergarten oder etwas Ähnliches besucht, aber im Allgemeinen hatte ich kein ausgeprägtes Sozialleben. Die Universität hat den Großteil meiner Zeit in Anspruch genommen. Ich hatte auch nicht viel Geld und bevorzugte es,

dies zu sparen, anstatt es für Alkohol auszugeben. Vielleicht habe ich es für sinnvolle Dinge verwendet. Letztendlich konnte ich damit einen ganzen Umzug finanzieren, also hat sich diese Entscheidung langfristig gelohnt.

Wie ich bereits zuvor erwähnt habe, hatte ich nur wenige Freunde. Glücklicherweise haben einige meiner ehemaligen Mitschülerinnen und Mitschüler vom Gymnasium auch an meiner Universität studiert, sodass die früheren Freundschaften mich weiter begleitet haben. Ich habe mit einem solchen Freund in einem Studentenwohnheim gewohnt, also war ich nie allein. Mein Sozialleben bestand aus ein oder zwei Bieren mit einigen Freunden alle 2 oder 3 Monate und Spaziergängen durch die Stadt oder in der Umgebung. Die meiste Zeit habe ich mit meinem Mitbewohner und meiner Freundin verbracht.

Weltbild – Lebenseinstellung – ungarische Identität?

LLF: Ich glaube, dass meine Persönlichkeit und Weltanschauung sich in vielerlei Hinsicht verändert haben. Ich bin ernsthafter und fleißiger geworden. Mein Studium hat mir auch eine neue Denkweise vermittelt, die tiefgründigere Fragen im Leben und kritisches Denken ermöglicht. Die Erfahrungen, die ich während meines Studiums gesammelt habe, treiben mich immer noch zu neuen Höhen an. Ich verstehe die Welt besser, und im Gegensatz zu meinen früheren Jahren kenne ich meinen Platz in dieser Welt.

Die Denkweise eines Volkswirtschaftlers ist analytisch. Man möchte immer das „große Bild“ sehen und die Zusammenhänge verstehen, anstatt sich in kleinen Details zu verlieren. Ich hatte diese Neigung auch schon vor meinem Studium, aber die Universität hat mir geholfen, diese Denkweise zu strukturieren und zu organisieren. Diese Herangehensweise spiegelt sich auch in meiner Arbeit wider und davon profitiere ich enorm.

Außerdem finde ich es nun leichter, Ruhe zu bewahren. An der Universität habe ich die Fähigkeit entwickelt, mich nicht auf Sorgen und Probleme zu konzentrieren, sondern auf Lösungen. Das bedeutet, dass ich gelassen bin, weil ich weiß, dass es immer eine Lösung gibt. Ich muss nur die Anstrengungen unternehmen, um sie zu finden, und ich bin mir bewusst, dass ich die Fähigkeiten dafür besitze. Meine Bachelorarbeit und die zahlreichen Prüfungen haben mir geholfen, meine Stärken und Schwächen zu erkennen.

LL: Meine ungarische Identität (neben der politischen) hat sich auch in dieser Zeit geformt. Man muss sagen, ich wurde stolz auf mein Land. Wir waren von vielen als etwas „abtrünnig“, „revisionistisch“ betrachtet und behandelt worden; andere (etwas Andersdenkende) suchten Gesprächsmöglichkeiten. Das Vertrauen des Philosophiedozenten konnte ich z.B. so erwerben, dass ich ihm Lukács György – Bücher aus Ungarn brachte (auf Deutsch, aus Antiquariaten), es war ein gutes Gefühl, stolz auf mein Land zu sein. Und es blieb lange so.

LLF: Die Jahre in Deutschland haben mein Nationalbewusstsein nicht nur bestätigt, sondern auch vertieft. Vor meinem Studium war ich kein lauter Nationalist, aber das Nationalbewusstsein war ein Teil meiner Identität. Dies ist nicht verschwunden, sondern es ist ein zweites Nationalbewusstsein hinzugekommen. Die wichtigste Erfahrung war, dass im Ausland auch nur Menschen leben. Das bedeutet, dass auch im Ausland Züge ausfallen können, Menschen sich verspäten und Bürokraten Fehler machen. Jedes Land hat seine eigenen Probleme und Schwächen. Wichtig ist, wie man damit umgeht und ob man Lösungen findet. In einigen Aspekten ist mein Heimatland immer noch besser als das Land, in dem ich momentan lebe, und umgekehrt. In Ungarn wird das Land oft als eine fragile Entität betrachtet. Es könnte jeden Tag aufhören zu existieren, aber bisher ist es immer noch da. Wenn man etwas genauer hinschaut, erkennt man, dass auch andere Länder Probleme haben.

Während meiner Zeit in Deutschland habe ich angefangen, mich ein bisschen deutsch zu fühlen. In der Praxis bedeutet das, dass das Schicksal Deutschlands für mich neben dem Schicksal meines Heimatlandes von Bedeutung ist.

Unterschiede zu den Schülerkommilitonen aus dem Gymnasium?

LL: Aus meinem Gymnasium, von meinem Jahrgang (Lovassy László Gimnázium, Veszprém) war ich der Einzige, der das Auslandsstudium wählte. War es schwer? Sicher, schwieriger als wenn ich zu Hause geblieben wäre. Hat es sich gelohnt? Auf alle Fälle, mehr als gelohnt. Es hat mein ganzes Leben entscheidend beeinflusst.

LLF: Die kurze Antwort auf diese Frage lautet: Die gibt es. Die ausführliche Antwort ist jedoch etwas komplexer. Die Antwort muss immer im Kontext der heutigen Welt und den entsprechenden Rahmenbedingungen betrachtet werden. Die Welt digital zu erkunden und neue Informationen oder Kontakte zu finden, ist ziemlich einfach. Ich schätze, dass meine ehemaligen Mitschülerinnen und Mitschüler offene und neugierige Menschen waren und bis heute geblieben sind. Die Frage ist jedoch, wie diese Eigenschaften entwickelt wurden. Bei einigen Personen, die hauptsächlich weiterstudiert haben, sehe ich, dass sie immer noch genauso offen und neugierig sind wie früher. Bei denen, die das nicht getan haben, sehe ich dies nicht mehr oder nur in geringerem Maße. In beiden Fällen ist jedoch eine Beobachtung zu machen: Als Abiturienten empfanden wir die Welt als groß und unübersichtlich. Es gab einfach viel mehr Leerstellen in unserer Welt. Diese Leerstellen können später mit Erfahrungen und Erlebnissen gefüllt werden. Jetzt sind diese Leerstellen nicht mehr zu füllen. Bei manchen Menschen bleiben sie leer, weil das Interesse verloren gegangen ist.

Der größte Unterschied zwischen denen von uns, die im Ausland studiert haben, und denen, die dies nicht getan haben, betrifft den Status dieser Leerstellen. Für uns sind sie immer noch vorhanden und wir hören nicht auf, sie zu füllen. Der Grund da-

für sind die Flexibilität und Ambition. In unserer Lebenssituation müssen wir einfach flexibel sein, um unser Studium fortzusetzen, die fremde Kultur kennenzulernen, die Regeln einzuhalten usw. Für uns ist es bis heute kein Problem, beispielsweise hunderte Kilometer zu fahren, um Freunde zu besuchen. Bei denjenigen, die in der Heimat geblieben sind, ist dies nicht so eindeutig. Dies war nur ein einfaches Beispiel, um die Unterschiede zu verdeutlichen, und kann nicht auf jede einzelne Person übertragen werden. Diese Erkenntnisse stammen aus unserer Freundesgruppe als Ganzes, daher kann meine Meinung möglicherweise voreingenommen sein.

Welche Gedanken sollten die Gymnasiasten überlegen, bezüglich Auslandsstudium?

LLF: Sie sollten auf jeden Fall diese Entscheidung treffen. Die Erfahrungen und Fähigkeiten, die durch eine solche Entscheidung gefördert werden, kann man sonst nicht erwerben. Das Neustarten des Lebens im Ausland ist sicherlich keine leichte Entscheidung, aber man wird ein Leben lang davon profitieren. Ein passendes Beispiel ist meine Bewerbung für meine erste Arbeitsstelle. Derzeit bin ich bei einem großen multinationalen Unternehmen angestellt. Als ich mich beworben habe, waren meine internationalen Erfahrungen und die daraus resultierenden Fähigkeiten entscheidend.

Abgesehen von den finanziellen Aspekten öffnet sich auch eine neue Welt. Man muss sich in eine fremde Kultur integrieren und neue Menschen kennenlernen. Man muss einfach aus seiner Komfortzone herauskommen, was sehr charakterbildend ist.

LL: Fachlich gesehen war die TU Dresden als die beste technische Universität im "Ostblock" anerkannt, das konnte ich selbst erfahren als ich in der Forschung tätig war. Noch wichtiger, egal was ich gemacht habe – Außenpolitik oder industrielles Management – meine Denkweise war und ist bis heute die eines Ingenieurs.

Dann die Sprache. Wenn man Sprachen kann, andere Kulturen kennt, sieht man die Welt anders. Irgendwie weiter, mehr empathisch. Sprachkenntnisse haben meinen Lebenslauf, meine Karriere(n) bestimmt – Deutsch und Englisch. Heute, mit 71 Jahren lerne ich Französisch, und lese jeden Tag in diesen drei Sprachen. Ich bin in der deutschen Kultur und Politik fast so sehr zu Hause, als in meiner eigenen.

Multikultur konnte ich im wahrsten Sinne des Wortes als Student erleben, erfahren und erlernen. Mit dieser Erfahrung war Außenpolitik oder Arbeit bei einer multinationalen Firma einfach Spaß und Selbstverständlichkeit.

Zu meinem Bedauern hat nur ein Sohn von mir ein Auslandsstudium gewählt (5 Kinder, drei Ingenieure, ein Ökonom und ein Kleinunternehmer, alle mehrsprachig); er hat in Bayreuth internationale Wirtschaft studiert. Wie er dazu gekommen ist, hat er selbst erzählt.

Die TU Dresden Bildungsmesse in Budapest

Am 20. September hatten zahlreiche Budapester Schüler und Schülerinnen die Gelegenheit, deutsche Hochschulen im schönen Stadtteil Virányos kennenzulernen. Dort sitzt die Deutsche Schule Budapest, die in ihren Räumlichkeiten eine Bildungsmesse nicht nur für ihre eigenen Schüler und Schülerinnen organisiert hat, sondern auch für örtliche DSD-Schulen und die Österreichische Schule Budapest. Damit versammelte die Messe eine ganze Reihe gut ausgebildeter junger Menschen, denen ein Studium in Deutschland mit vergleichsweise wenig Hürden möglich wäre.

Diese Gelegenheit hat die TU Dresden genutzt, um für sich und ihr Studienangebot zu werben. Der Informationsstand und ein Vortrag zum Studium in Dresden fanden regen Anklang bei den Studieninteressierten der verschiedenen Schulen. Während sich die jüngeren Schüler und Schülerinnen vor allem für die am Stand ausgelegten Gummibärchen interessierten, zeigten sich bei den älteren Jahrgängen einige eindeutige Trends hinsichtlich der Studienwahl. Neben den traditionell beliebten Studiengängen Medizin und Psychologie so-

wie Maschinenbau und Informatik, informierten sich erstaunlich viele der Studieninteressierten über ein Physikstudium. Für zahlreiche weitere Nachfragen sorgte die Zulassungsbeschränkung über den numerus clausus, also über die Abiturnote. Erstaunen riefen hingegen die zulassungsfreien Studiengänge hervor, die keine Form der Bewerbung voraussetzen – stattdessen können sich Schüler und Schülerinnen mit einem deutschen Abitur in diesen Fällen einfach in den Studiengang einschreiben.

Unterstützt wurde die TU Dresden dabei auch von zwei ihrer Alumni: Sándor Piti und Zoltán Mezei, die beide 1992 ihr Diplom an der TU Dresden erhalten haben, nutzten die Gelegenheit, um miteinander und mit den Schülern und Schülerinnen ins Gespräch zu kommen und ihre Erfahrungen als ungarische Studenten in Dresden zu teilen. Auch wenn alle Messebesucher aufgrund ihrer schulischen Ausbildung sehr gutes Deutsch sprachen, fiel vielen von ihnen das Plaudern und Fragen stellen auf Ungarisch merklich leichter. Hier zeigte sich, wie wertvoll die Alumniarbeit vor Ort sein kann und wie sehr die Universität auf ihrem Weg in die Zukunft von ihren Studenten der Vergangenheit profitieren kann.

Nosztalgia-találkozó Balatonszőlősen

Az idő múlásával változnak az ember attitűdjei. (Tudjuk be ezt az öregedésnek?) A TH Karl-Marx-Stadt 1970-es Matrikének magyar diákjai közül például Dani a legritkább esetben jelent meg az évente rendezett Altstudent-összejöveteleken. Aztán éppen ő volt az, aki kezdeményezte 2019 tavaszán a közös bécsi kirándulást. Idén júniusban pedig körtelefon (!) útján értesítette a többieket arról, hogy augusztus 2-án mindenkit szeretettel vár egy grillpartira Balatonszőlősen, egy távoli nagynénitől örökölt telken.

A nnak idején nyolcan kezdtük meg tanulmányainkat Karl-Marx-Stadtban – sajnos tavaly egyik társunk (Japi) örökre itt hagyott bennünket. A hét Altstudent közül viszont öten eleget tettek Dani meghívásának. A hatodikát, aki Bajorországban él, egy heveny lábsérülés akadályozta meg a részvételben, míg a hetedik telefonon azt közölte Danival, hogy majd egyszer elmagyarázza, miért nem vesz részt a találkozón... A két távollevőt némileg pótolta Péter, aki ugyan már a Matrikel 1971 tagja volt, viszont párjával éppen a szomszédos Zalában biciklizett napi 70-80 kilométert. Velük lett kerek a társaság.

Dani minden hozzávalóról gondoskodott: a grillezni való húsok, sajtok és kolbászok mellett még egy rekesz Sächsisches Vollbier, két nagy palack Vita-Cola, valamint négy üveg Schaschlik került az asztalra a hatalmas császárfá árnyékában. Laca kvízkérdésére a Bécsből érkezett Imre rögtön rávágta: Blauglockenbaum! Ernő felesége, Judit egy szakajtó isteni sajtos pogácsával és házi kenyérrel (mindkettőt maga sütötte) járult hozzá a lakomához. Hogy Balaton-felvidéki borokból sem volt hiány, azt mondanom sem kell... Az Ernő által telepített Spotify hangszóróból a diákeveink hangulatát idéző zenék szóltak egész délután és este: Allman Brothers, Rolling Stones, Wilson Pickett, Jefferson Airplane, Steppenwolf, Animals, The Who, Deep Purple, Uriah Heep, Led Zeppelin, Otis Redding, Santana, Joe Cocker.

Iddogálás közben persze fölelevenítettünk egyetemi sztorikat, vicces vagy tanulságos eseteket. Ernő meg Gyuri felidézték egy első félévi esetüket Hartmann professzorral, aki Höhere Mathematikot adott elő az Elisenstraßei (egykori moziból átalakított) Großer Hörsaalban a VT kar mintegy 500 hallgatójának. Ők ketten (kiváló matekosként) az első sorban ülve észrevették, hogy a prof egy differenciál-egyenlet levezetésekor hibát vétett. Hartmann azonban

írt rendületlenül tovább a táblára – csakhogy a végén, ahogy mondani szokás, „nem jött ki a matek”. Ernő és Japi ekkor finoman szóltak neki, hogy lapozzon vissza hármát a jegyzetében, mert ott rontott el valamit...

(A hazai matematika-fizika oktatás magas színvonalát támasztja alá Farkas Pista tapasztalata is, aki 1970-től a freibergi Bergakademie hallgatója volt. A fizika szemináriumon ő és magyar társai csuklóból oldották meg azokat a feladatokat, amiken a német Kommilitonok többsége hiába törte a fejét. Így lettek ők a szeminárium-vezető számára a „magyar kollégák”, a többiek meg voltak a német diákok.)

Laca elmesélte, hogy harmadik évfolyam tavaszán, egy futballmeccs után, már a zuhany alatt piros duzzanatot vett észre a jobb combján. Mivel a jelenség másnapra sem tűnt el, kiutazott Altchemnitzbe a diákok kedves orvosához, Dr. Winklerhez. Az megvizsgálta, és közölte: Das ist eine Thrombose, du musst sofort ins Krankenhaus! Irány a közeli Scheffelstraße. Péntek délután volt, a kórházban nem fogadták, azt mondták, jöjjön vissza hétfőn. Laca visszament a doktorhoz, az begurult, és rögtön felhívta a kórházat a következő szöveggel: Hier Winkler, Sie wissen, wer ich bin, ja? Vor einer halben Stunde habe ich einen jungen Mann mit Thrombose zu Ihnen geschickt, ich will, dass er sofort aufgenommen wird, verstanden? Ja, auf Wiederhören! – Aztán Lacához fordulva: Du kannst gehen, die werden dich aufnehmen. És így is lett, Lacát friss ágyneművel behúzott ágy várta a 10-es kórteremben. Azt csak utólag tudta meg, hogy Dr. Winkler a Karl-Marx-Stadt megyei orvosi kamara elnöke! Hát persze, hogy vigyázzban álltak előtte (még telefonon keresztül is) a kórház illetékesei. (A trombózis utóbb visszérgyulladásnak bizonyult, szenvedő alanya mégis tíz napig nyomta a kórházi ágyat, s ezalatt – a szinte ehetetlen koszt következtében – három kilót fogyott.)

22 óra tájban szedelőzködni kezdett a társaság: Gyuri és Péterék saját lábón, azaz autójukkal távoztak Dani telkéről. A többiek Judit fuvarozta el Ernő mikrobuszával Alsóörsre, ahol az éjszakát a házaspár gyönyörű házának vendégszobáiban töltötték. Ernő amúgy Eger környékéről származik, s a nyomdaipari szakmából pár éve visszavonulva szőlősgazdává vedlett át: több hektár szőlője van Alsóörsön és Szekszárd környékén, „Csuhabor” címkéjű fehér és vörös borai sorra nyerik az aranyérmekeket különböző versenyeken. A hagyományos füredi vásáron (augusztus 20. táján, a Tagore sétányon) azonban nem rúghat labdába: az ot-tani árusítás feltétele, hogy a borásznak legalább egy hektár szőlője legyen Balatonfüreden. Ernő ilyennel nem rendelkezik...

Mielőtt szétszéledt a csapat, megbeszéltük, hogy jövőre, a végzésünk 50. évfordulója alkal-mából testületileg kiutazunk Chemnitzbe, mégpedig a júniusban rendezendő Alumnitreffenre. A TU Chemnitz illetékese, Stefanie Höber ugyanis Laca fölvetésére megígérte, hogy ezentúl a szokásos Alumnitreffent összekötik a Goldenes Diplomok átadásával azoknak, akik ötven év-

vel korábban szereztek mérnö-ki oklevelet a Technische Hoch-schulén. Dani pedig kilátásba helyezte, hogy megszervez egy kirándulást Rothenburg ob der Tauberbe. Ott lakik Tóni ba-rátunk, aki ezúttal egy sérülés miatt kénytelen volt lemonda-ni részvételét a balatonszőlősi grillpartin, ám szeretettel várja kis társaságunkat.

Dorogman Laca

w w w . n e m e t - d i p l o m a s o k . h u

A tagdíj banki átutalásánál a közleményrovatban kérjük feltétlenül adjátok meg aktuális, pontos postai címeteket. A könyvelési szabályok szerint a tagdíjbefizetéseket a számlára érkezése évére érvényes tagdíjként kell könyvelni. Aki banki utalás helyett csekken szeretne tagdíjat fizetni e-mailben jelezze és küldünk: info@nemet-diplomasok.hu

BANKSZÁMLÁNK OTP XVI. KER.: 1171 6008-2013 0020 Budapest, XVI. Jókai u. 3.

IBAN: HU88 11716008-20130020-00000000 SWIFT: OTPVHUHB

Szerkesztették: Bacsinszky Karin, Csépai Ágnes, Dorogman László, Káli Sándor, dr. Korencsy Ottó, Nagy Edit, Rudiné Kelemen Nóra, Surányi András, Sziviné Harsányi Lucia • Felelős kiadó / Herausgeber: Bornemissza Tamás
– az Egyesület elnöke / Vorsitzender des Vereins • Layout: Rácz Julianna
Megjelenik 350 példányban • Készült a Seriart Nyomda Kft.-ben

i n f o @ n e m e t - d i p l o m a s o k . h u

A lapban megjelent írások nem feltétlenül esnek maradéktalanul egybe a szerkesztőség véleményével.
Die veröffentlichten Beiträge geben nicht zwingend den Standpunkt der Redaktion wieder.